

KIRJALLINEN KYSYMYS 159/2004 vp

Laajakaistayhteyksien turvaaminen kaikille kansalaisille

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen kansallisissa tietoyhteiskuntastrategioissa on jo vuodesta 1995 lähtien korostettu kansalaisten mahdollisuutta osallistua tasa-arvoisesti tietoyhteiskuntaan. Esimerkkeinä kansallisista toimista voidaan mainita maamme kirjasto- ja koululaitoksen verkottaminen. Kouluisa tietoverkkoja käytetään nykyisin varsin kattavasti, ja kirjastoihin on järjestetty Internetin käyttöpisteitä kansalaisille.

Koulutuksen ja tutkimuksen tietoyhteiskuntaohjelmaa vuosille 2004—2006 valmistellaan parhaillaan opetusministeriössä. Ohjelman painopisteinä ovat tietoyhteiskunnassa tarvittavan osaamisen, sisältöjen ja toimintaympäristöjen kehittäminen koulutuksen ja tutkimuksen alueella. Ohjelma kohdistuu kaikkiin kansalaisiin, ja tavoitteena on vahvistaa kaikkien kansalaisten sekä tietoyhteiskunnan toimijoiden osaamista tietoyhteiskunnan palvelujen saavuttamiseksi, käyttämiseksi ja tuottamiseksi.

Yhä suurempi osa suomalaisista kotitalouksista on liittynyt kansainväliseen tietoverkkoon. Tilastokeskuksen uusimman kuluttajabarometrin mukaan suomalaisista kodeista jo 46 prosentissa on Internet-yhteys. Laajakaista on tilastojen mukaan viidesosalla kotitalouksista. Samanaikaisesti tietoverkkoon liittyminen on kuitenkin useille kotitalouksille taloudellisesti mahdotonta.

Koulutus on yksi varmimmista takeista, joilla kansalaiset pääsevät mukaan kansainväliseen tietoliikennemaailmaan. Opetusministeriön tietoyhteiskuntaohjelman tarkoituksena on vahvistaa

kaikkien kansalaisten osaamista, jotta he voivat saavuttaa tietoyhteiskunnan palvelut. Tästä huolimatta pelkona on, että tietoliikenteen ulkopuolelle jäävät ne kansalaiset, joiden koulutustaso on alhainen.

Jotta tietoyhteiskunta olisi aidosti kaikkien kansalaisten saavutettavissa, tulisi yhteyksien hankkiminen olla mahdollista kaikille kotitalouksille. Erilaisten palveluiden siirtyminen palvelupisteistä verkkopalveluiksi on lisääntynyt viime vuosina huomasti. Esimerkiksi verkkopankin käyttöä pidetään nykyään tavallisimpana tapana hoitaa pankkiasiat. Käyttääkseen Internet-pankkia ihminen tarvitsee verkkoyhteyden lisäksi myös huomattavan paljon tietokoneiden käytön osaamista.

Ajattelutapa, jonka mukaan kansalaiset voisivat hoitaa tietoliikenneyhteytensä pelkästään kirjastoissa olevien varattavien päätteiden kautta, on vanhanaikainen. Aidossa tietoliikenneyhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla mahdollisuus päästä verkkoon silloin, kun siihen on tarvetta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että kaikilla kansalaisilla on tulevaisuudessa ko-toaan käsin pääsy kansainväliseen tietoverkkoon?

KK 159/2004 vp — Annika Lapintie /vas

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2004

Annika Lapintie /vas

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vas-
tattavaksi kansanedustaja Annika Lapintien /vas
näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK
159/2004 vp:

*Mitä hallitus aikoo tehdä, että kaikilla
kansalaisilla on tulevaisuudessa ko-
toaan käsin pääsy kansainväliseen tieto-
verkkoon?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Käytännössä kaikilla suomalaisilla on jo nyt
mahdollisuus päästä kotoaan Internetiin joko
kiinteän televerkon modeemin tai matkaviestin-
verkon kautta. Helmikuussa tehdyn Tilastokes-
kuksen kuluttajakyselyn mukaan lähes neljä vii-
destä tietokoneen omistavasta kotitaloudesta on
kytketty Internetiin. Kansalaispalautteessa onkin
viimeaikoina tullut esille Internetiin pääsyn si-
jasta tehokkaampien laajakaistayhteyksien saata-
vuus.

Kansalaisten pääsyä tietoverkkoon on jatku-
vasti edistetty monin tavoin. Viimeisin ja samal-
la yksi merkittävimmistä hankkeista on valtio-
neuvoston tammikuussa 2004 tekemä periaate-
päätös kansallisesta laajakaistastrategiasta. Stra-
tegialla edistetään kilpailua sekä palveluiden ja
sisältöjen tarjontaa kaikissa viestintäverkoissa.

Se sisältää myös erityistoimenpiteitä alueiden
kehittämiseksi, jolloin laajakaistayhteyksien ra-
kentaminen tulee mahdolliseksi sielläkin, missä
se ei ole kaupallisesti kannattavaa.

Kansallinen laajakaistastrategia sisältää viisi-
kymmentä toimenpidettä lainsäädännön kehittä-
misestä uusien tiedonsiirtoratkaisujen edistämi-
seen. Palveluiden kysyntää edistetään paranta-
malla sähköistä asiointia julkishallinnossa. Myös
käyttäjien tietoyhteiskuntapalveluiden osaamisa-
ta parannetaan lisäämällä tietotekniikan opetusta
ja tiedotustoimintaa kansalaisjärjestössä, kou-
luissa ja muissa oppilaitoksissa. Lisäksi ediste-
tään verkoissa tarjottavia palveluita ja niiden tur-
vallisuutta sekä myötävaikutetaan siihen, että
viestintäpalveluista kehittyvät nykyistä helppo-
käyttöisempiä, jolloin kynnys käyttää näitä pal-
veluita on alempi. Jokaiselle strategian toimenpi-
teelle on määrätty vastuutaho, määräaika ja vas-
tuhenkilö.

Laajakaistastrategian tavoitteena on, että vuo-
den 2005 loppuun mennessä kaikkien kansalais-
ten saatavilla ovat nopeat, kohtuuhintaiset ja
alueellisesti kattavat tietoliikenneyhteydet. Mää-
rällisenä tavoitteena on, että Suomessa olisi tuol-
loin käytössä vähintään miljoona laajakaistaliit-
tymää. Näiden tavoitteiden toteutuessa Suomi
nousee Euroopan eturivin maaksi nopeiden tieto-
liikenneyhteyksien käytössä.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 2004

Liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 159/2004 rd undertecknat av riksdagsledamot Annika Lapintie /vänst:

Vad ämnar regeringen göra för att alla medborgare i framtiden från sina hem skall ha tillgång till det internationella datanätet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I praktiken har alla finländare redan nu möjlighet att nå Internet från sina hem antingen via ett modem i det fasta telenätet eller via mobiltelefonnätet. Enligt en konsumentenkät som Statistiska centralen gjorde i februari är nästan 80 procent av sådana hushåll där det finns en dator kopplade till Internet. På senaste tiden har den respons som medborgarna lämnat inte angått tillträde till Internet, utan snarare tillgången till effektivare bredbandsförbindelser.

Medborgarnas tillgång till datanätet har kontinuerligt främjats på många olika sätt. Det senaste och samtidigt också ett av de mest betydande framstegen var det principbeslut om en nationell bredbandsstrategi som statsrådet fattade i januari 2004. Strategin är ett verktyg för att främja konkurrensen mellan samt tillgången till tjänster och innehåll i alla kommunikationsnät. I strategin ingår även specialåtgärder för regional utveckling

så att det skall vara möjligt att bygga bredbandsförbindelser även i områden där det inte är ekonomiskt lönsamt.

Den nationella bredbandsstrategin innehåller femtio åtgärder som omfattar allt från utvecklande av lagstiftningen till främjande av nya lösningar för dataöverföring. Efterfrågan på tjänster stimuleras genom att förbättra den elektroniska kommunikationen inom den offentliga förvaltningen. Även användarnas beredskap att utnyttja informationssamhällets tjänster höjs genom ökad undervisning i datateknik samt effektiviserad informationsverksamhet i medborgarorganisationer, skolor och andra läroanstalter. Dessutom främjas tjänsterna som erbjuds på nätet samtidigt som de görs säkrare. Vidare skall kommunikationstjänsterna göras lättare att använda än hittills, varvid tröskeln att använda dem blir lägre. För varje åtgärd i strategin har ansvarig instans, tidsplan och person utsetts.

Målet med bredbandsstrategin är att alla medborgare före utgången av år 2005 skall ha tillgång till snabba och regionalt täckande telekommunikationsförbindelser till rimliga priser. Det kvantitativa målet är att det i Finland vid slutet av år 2005 skall finnas minst en miljon bredbandsanslutningar. Om dessa mål uppnås kommer Finland att stiga till spetsen för länderna i Europa när det gäller användningen av snabba telekommunikationsförbindelser.

Helsingfors den 26 mars 2004

Kommunikationsminister Leena Luhtanen